Annus millenus quater c semel octo
Ultima cum solis punctum sancti michaelis
Per mare sic visitat restat quomodo purgat
Nil eis constat cos du quo pulsat
Que sunt hac in re dus novit sua certe

Super illustrari Reverende domine doctor atque in christo pre-
dilecte preceptor petistis vt dicam vestre ac sue dignitati
sermonem quid sibi velit quid prodat quid signet inpulsiva
copiosa et velox ista puerorum ad sanctum peregrinatio michaelis ad hoc re-
spondere labor est animi mei De secrete videlicet divina conservatori et
quibus consilia ipse arbiter dispensavit et quod sine periculo ignoratur inves-
tigare temere non videtur Sed ad hoc qui teste glorioso theologo in [illegible] fuit
grande miraculum in tota rerum natura tractatu de bona fortuna dis-
serit hominis que per divinum instrumentum seu instinctum moventur non expe-
dit consiliari secundum racionem humanam quia habent desuper motus expedit inte-
riorem secundum instinctum moventur namque a meliori ac sublimiori principio quam hu-
mana sit racio Ad hoc etiam sanctus Thomas in 2a 2e questione [illegible] allegat et as-
serit Unde hoc quamquam super danielem [illegible] scribit Albertus ubi et in eodem
allegat dicente [illegible] aliquem esse qui non [illegible] divinis tangatur [illegible]
Demum hec philosophi dicta sacre consonant scripture [illegible]
actuali motione spiritus sancti vel meliorem posse agi Et etiam quod dona gratie
gratis date bonis ac malis extendi [illegible] et quod per utraque a spiritu sancto [illegible]
moveri [illegible] Job 33o [illegible] loquitur [illegible] in visione nocturna
aperit deus aures virorum et erudiens eos instruit disciplina Et post pauca
Hec omnia inquit operatur deus in omnibus tribus per singulos Hinc
doctores precipue Thomas Albertus Bonaventura Egidius cum suis scriptis
super 2m sententiarum concorditer scribunt quod sepe dona spiritus sancti a virtutibus
theologicis distinguuntur quia ipsa dona efficiuntur propter quod mobiles a spiritu sancto
quedammodo per virtutes morales a racione [illegible] Antoninus [illegible]
in summa sua et Alexander de Hallis [illegible] theologie [illegible]
[illegible] immediate influxum in voluntates [illegible]
[illegible] confortando [illegible] Salomo [illegible]
proverbiorum 21o cor regis in manu dei est quocumque voluerit inclinabit illud Job
[illegible] 12o [illegible] Deus immutat cor principum terre Unde hoc Thomas in
summa sua contra gentiles loquitur satis profunde ubi dicens quod deus
[illegible] causa actionis hominis quia causa operationis [illegible]
habitus quod infusi Et vos contra [illegible] doctor ex scriptura probat [illegible]

Et deus frequenter causa sit ex effectiva et immediata actuum humanorum
presertim meritoriorum dicente apostolo Deus est qui operatur in nobis velle et
perficere pro bona voluntate id est ex sue voluntatis clementate Denique
beato Augustino testante Est quedam secretissima gratia spiritus sancti et morosa
cui nullus resistit quod ipsa cordium obstinatum tollit Hec henricus de
gandavo in suis quotlibetis et crotus pulchre consequitur Itaque ex hiis
ad propositum attendendo ut videtur sine temeraria assertione sed sperando quod [illegible]
unio ista puerorum sit in parte meliori interpretanda presertim si et quoniam non
inveniuntur in ea aliqua superstitiosa aut moribus bonis contraria Similiter
vel etiam excellentissimus doctor ille Alexander de hallis respondens questionibus
ad hoc inclinat ut dubia in parte trahantur meliori 2° quia
prima voluntas est homini ex genere 3° quia tam generalis et concors inclinatio
voluntatum puerorum videtur pro magna parte directa videtur opus omnipotentie
cui ut tantum est spiritui sancto censetur voluntate [illegible] ad libitum inclinare flectere
et movere [illegible] quia in pueris istis videntur signa [illegible] precipue devotionis
nempe ut dicitur gradus alacres et concorde concordie et orantes frequenter
hoc aut in pueris [illegible] sicut vidimus [illegible] in [illegible] et in choro
[illegible] et processionibus [illegible] non obstante quod [illegible]
[illegible] et processionibus [illegible] contendere [illegible] pluribus locis
ambulat [illegible] quia insolita quedam fuit in pluribus [illegible]
que videntur attribuenda miraculo [illegible] et plagarum [illegible]
[illegible] opus [illegible] mire [illegible] apparuerunt in
[illegible] impetu et tremore [illegible] ac subito [illegible]
[illegible] multe ita quod [illegible] corporali impetu et tremore [illegible]
[illegible] ad iter istud [illegible] apparet hoc fieri ex [illegible]
superiore appetitus in inferiore [illegible] inferiora moventur a superiori quadam
[illegible] a [illegible] [illegible] quod multi [illegible] et credibiles sunt
[illegible] se in [illegible] esse [illegible] aut ymaginaria visione [illegible]
[illegible] ad [illegible] ista [illegible] Nec apparet quod deus et angeli
[illegible] pueros in [illegible] a [illegible] dei [illegible]
sancti [illegible] possent hoc facere Octavo quia [illegible] ista
[illegible] divina atque angelica non possent hoc facere [illegible]
[illegible] scripture [illegible] ore infantium et lactentium perfecisti laudem
[illegible] parvulos venire ad me [illegible] infirma mundi elegit deus et [illegible]
[illegible] hiis [illegible] non [illegible] quare [illegible] pueri isti [illegible]
ad [illegible] ad [illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] possit ad discernendum [illegible]
[illegible] aliquid tamen videtur [illegible] quod ista [illegible]
[illegible] ut [illegible] ad hec certa [illegible] non [illegible] possibile sine
[illegible] divina [illegible] quod [illegible] quod agatur a homine aut quod
consiliarius [illegible] dei [illegible] per [illegible] et [illegible]

sit homo quasi consiliarius et secretarius dei sublimis et benedicta sicut et grata
et humili mente dici queat ei incerta et occulta sapientie tue manifestasti
michi. Quicquid amici sunt dei sua pandit secreta, sicut et amos ait
propheta Non faciet dominus verbum nisi revelaverit secretum suum ad servos suos prophetas
Quod excellentia ista longe est a me. Aliqui tamen apparens depertisse dat in-
telligentiam atque ex intellectu scripturarum multa quoque comprehendi occulta, et ex
hiis que facta sunt coniciunt de futuris. Inter quos abbas Joachim qui putatur se
spiritum prophetie habere secundum quod praeallegatos doctores, non ex lumine prophetie
sed ex intelligentia quadam profunda et clara scripture, de multis futuris et
laudatis quedam vera descripsit. Homines eruditi in scripturis licitum est vide-
re perscrutari et domini sequi sic conscientia de ista materia [illegible] nec temere
affirmare. Itaque sicut sancti patres fatentur beatissimus Michael princeps
magnus qui stat pro filiis ecclesie et vice personat matutinum, qui ut dicunt
olim princeps extitit synagoge, qua ob suam infidelitatem ablata facta est princeps
ecclesie militantis, propugnator dux custos et signifer exercitus christiani. Est ergo
de supremo ordine tertie ierarchie, ad quem pertinet angelis illis qui regnis
presidentur. Quemadmodum enim cuilibet homini deputantur angeli duo, unus bonus
ad custodiam et tutelam, alius malus ad exercicium et luctamen, qui angeli boni
sunt de infimo choro. Sic cuilibet civitati seu regno deputati sunt angeli
duo de tertio choro, unus bonus ad custodiam [illegible] alter malus ad impugnandum
[illegible] in ecclesiastico sepius. Et in unaquaque gente posuit deus rectorem bonum
angeli sunt de tertio ordine, cuius consistorio iudicio divini premiantur et ad-
versantur pro [illegible]. Itaque prestantissimus Michael videns ecclesiam sibi
creditam tam diu a perfidissimis impiissimi Machometi cultoribus crudelis-
sime devastatam, pro ecclesia coram deo imperans illorum crudelitates, abusiones,
blasphemias commemorat et allegat, et resistat eis et ecclesie succurratur.
Nec dubium quod tempore prefixo id fiet cum complete fuerint impietates
amoreorum illorum, et ecclesia prorsus excessibus fuerit satis correcta, quemadmodum
enim in veteri testamento deus altissimus per assirios et caldeos per philisteos
syros et alios punivit synagogam, qua penitente et vite ac criminalis casti-
gata punivit impios illos qui potestate sua crudeliter et superbe erant
abusi in populo dei sicut ysaie 10o loquitur deus maiestate de rege assiriorum
Ve assur virga furoris mei et baculus et ipse autem non sic arbitrabitur
sed ad conterendum erit cor eius. Sic deus frequenter punivit peccata
ecclesie per sarracenos thurcos et tartaros, qua penitente et castigata
subiciuit et per vices suos, sicut ac filiis Israel per iudices suscitatos. Et sicut
israhelitas correctos et emendatos punivit deus pravos incredulos
sicut in libris iudicum regum ac paralipomenon recitatur, sic frequenter punit

et adhuc tempore suo dominus per divinam promissionem gravissime premet theu-
cros et saracenos quibus hec omnia propter ecclesie demerita differuntur.
Nec gloriosus michael in suis adiutoriis et protectionibus adhuc
quandoque terminatur. Resistit enim ei cum certamine qua daniel 10° legitur
Gabriel sancto danieli loquens: princeps regni persarum restitit michi vi-
ginti et uno diebus. quod quamvis sanctus pater gregorius videatur de angelo ma-
lo interpretari beatus tamen gregorius de angelo bono exponit. Ieronimus
quoque et doctores magis sequuntur. Nec enim angelus malus sancto Gabri-
eli tam diu potuisset restitisse nisi habuisset iustam causam. Et si causam
habuit iustam potuisset resistentia illa fieri per angelum bonum. Non quod in angelis
sanctis consistat discordia, quia Job 25 dicit: potestas et terror apud
deum est qui facit concordiam in sublimibus suis. Sed quod unusquisque an-
gelus talis refert causas et merita plebis sue ad divinum tribunal
et ab illo expectatur sententia, que interdum ex certis causis differtur.
Nempe cum iudicia dei sint abyssus multa, eorum profunditatem nec superni spiritus
queunt agnoscere nisi secundum quod eis divinitus revelantur. In diversis autem regnis
et gentibus diversa reperiuntur merita sive demerita, propter que unum alteri
traditur ad vastandum. Cumque de hoc angeli desuper instruuntur, consequenter illa
finitur et divine iustitie iudicio angeli concordiam agnoscunt. Ita ergo
quamvis cuius rebellibus tam copiose atque insolito modo sanctus assistat Michaele
videtur presidere et pugnare quod tempore suo, ymmo et precedentis ...
Sanctus michael ecclesie, cuius tamen dare custos adiutor et pugnator exercitus
missam ad vincendum adversarios christianos et ad recuperandum hereditatem ipsius
terram sanctam populo christiano. Sed ad multa proposita antequam hoc fiat oportet
in ecclesia penitenciam emendacionem et reformacionem quandam precedere, quam
tantis temporibus enormibus eius demeritis stantibus indigna procul est bene-
ficio tanto. Nec tempore iudicum liberavit deus filios israhel de manu et
cede vastancium nisi postquam penituerunt et divini cultus reformacionem ...
Verum qualiter ista ecclesie reformacio fiet, an solum spontanee,
an per violenciam quandam, novit altissimus et quibus revelaverit ipse.
Ego autem non sum propheta nec filius prophete. Verbalonim de hac re multa
diversis secus prone multa ... loquuntur ante plurimos annos, quorum
verba et scripta quid contingat veritate probabit eventus. Videtur autem pre
dictis consonare quod reformacio ista per manum validam fiet precedente per-
secucione clericorum ac superiorum, de qua re plus prosequi non est meum. Habun-
dans cautela non nocet et bonum est precavere pericula. Res tamen dispo-
sicione ... quod precipue sanctus assistat michaele ad potest pugnare quod tempore
suo per sanctos, sive per pueros etate sive quod credibilius sensu et virtute

sonat per pueros innocentia et puritate adest quam veros [illegible] qui impleverunt
hoc scriptum est malicia puerili aetate Et nisi conversi fueritis et efficiamini sicut
parvuli etc. Gloriosissimus michael fuerunt ecclesie victoriam obtinebit
Per hijs obviat si sathan admisceat zizania [illegible] qui non solum pueri
sed viri quamque et puelle ac femine [illegible] miscerent se pueris
istis quod nec commensales [illegible] nec commensales [illegible] in primo possent
videri [illegible] devotionem harum puerorum [illegible] et [illegible] tante
incorporatio puerorum ac feminarum Ibi item puerorum devotio atque alacritas pre
sagia sunt future [illegible] devotionis et alacritatis in cultu dei || Nostre
tempore referunt quod in quibusdam inveniuntur historiis ante annos [illegible] plurimi
fuisse [illegible] puerorum [illegible] ad sacratissimum michaelem || et multi dixerunt
me invenisse ac legisse Sed non me id invenisse nec id legisse me recolo
et tamen [illegible] legatur non dissonat a veritate || quia et circa tempora
illa fuit [illegible] celeberrimum [illegible] passagium contra perfidos sarra
cenos in quo erat dominus [illegible] dux [illegible] de [illegible] qui obtenta
terra sancta factus fuit rex in iherusalem et in eadem [illegible] quam passagium
precessit [illegible] per [illegible] sicut patet in speculo historiali vincentii
Non tamen tam [illegible] et [illegible] sunt futura [illegible]
Hoc [illegible] in [illegible] legatur Et valeat [illegible] in christo [illegible]

Anno milleno
Centeno quo
minus uno
Jherusalem capta
fuit [illegible]
[illegible]

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF